

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/133/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613204275
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8613204275.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom Justičná 9, 811 07 Bratislava, IČO: 36 789 615, proti odporkyni: D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX P. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 115,92 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 6C/260/2013-46 zo dňa 23.01.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1. stupňa.

Navrhovateľ n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa.

Vyslovil, že trovy konania účastníkom nepriznáva.

Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na trovách konania sumu 58,58 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka vedeného vo R. H., č. k. XXXXX-XXX/XXXX, VS XXXXXXXX do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§3 ods. 1; 39; 52 ods. 1 až 4; 53 ods. 1; 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1a 2; 4 ods. 1 až 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 497 Obchodného zákonníka.

Konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania výsluchom odporkyne, oboznámením sa s úverovou zmluvou č. 38100978746, úverovými zmluvnými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., splátkovým kalendárom zo zmluvy č. 38100978746, listom navrhovateľa zo dňa 26.5.2011 zistil, že podľa úverovej zmluvy č. 38100978746 poskytol navrhovateľ odporkyni dňa 14.10.2008 úver vo výške 314,68 Eur.

Odporkyňa sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 13,51 Eur v počte splátok 36. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 30,14 % , RPMN 35,2 % a priemerná hodnota RPMN 61,36 %.

Zo splátkového kalendára zistil, že odporkyňa z poskytnutého úveru uhradila ku dňu podania návrhu sumu 373,76 Eur.

Z listu navrhovateľa zo dňa 26.05.2011 zistil, že navrhovateľ týmto listom oznámil odporkyni, že si uplatňuje voči nej v nadväznosti na obsah úverových podmienok svoje právo na splatenie celého čerpaného úveru vzhľadom ku skutočnosti, že nesplácala úver riadne a včas. Zároveň vyzval odporkyňu k úhrade dlžnej pohľadávky vo výške 115,92 Eur v lehote 15 dní od odoslania tohto listu.

Odporkyňa pri výsluchu uviedla, že v čase, keď brala úver, bola zamestnaná. Vo februári 2011 ochorela a odvtedy úver prestala splácať. V súčasnosti poberá iba čiastočný invalidný dôchodok v sume 110,- Eur. V celom rozsahu sa pripojila k vyjadreniu vedľajšieho účastníka a navrhla, aby súd rozhodol tak, ako to navrhol vo svojom vyjadrení právny zástupca vedľajšieho účastníka.

Súd prvého stupňa z internetovej stránky www.slsp.sk preveroval úrokové sadzby platné do 14.07.2009 a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou 1 - 10 rokov činil úrok 7,80 % ročne. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi bol viac ako štvornásobne vyšší.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že úroky dohodnuté pri poskytovaní peňažnej pôžičky predstavujú odmenu za užívanie požičanej sumy. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy, nakoľko i tu platí § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Dobrymi mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem.

Neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môže za istých okolností v sebe obsahovať i skutkovú podstatu trestného činu úžery, kedy dohoda o neprimeraných úrokoch je neplatná pre rozpor so zákonom alebo v iných prípadoch pre rozpor s dobrými mravmi. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

Úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi konania v spotrebiteľskom úvere uzavretého dňa 14.10.2008 viac ako štvornásobne (teda podstatne) prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Poskytnutý úver je preto z uvedeného dôvodu bezúčinný.

Navrhovateľ poskytol odporkyni úver vo výške 314,68 Eur, z ktorého odporkyňa zaplatila sumu 370,44 Eura.

Z uvedeného je zrejmé, že odporkyňa ku dňu podania návrhu už poskytnutý úver zaplatila.

Preto súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Konštatoval, že úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal, nakoľko odporkyňa trovy konania priznať nežiadala. Neúspešný navrhovateľ nemá právo na náhradu trov konania. Priznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vstúpil do konania na strane úspešnej odporkyne.

Trovy vedľajšieho účastníka pozostávajú z 2 úkonov právnej pomoci po 16,60 Eur v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v zmysle § 10 ods. 2 a to: prevzatie a príprava zastúpenia (§ 13a ods. 1 písm. a/ AT), vyjadrenie zo dňa 13.11.2013 (§ 13a ods. 1 písm. c/ AT), režijný paušál 2x7,81 Eur a 20 % DPH, spolu trovy právneho zastúpenia činia 58,58 Eur.

Povinnosť navrhovateľa prisúdené trovy konania zaplatiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka vyplýva z ustanovenia § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ.

V odvolaní namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa považoval výšku úrokov z úveru za rozpornú s dobrými mravmi, na základe čoho určil, že uzavretie zmluvy je absolútne neplatným právnym úkonom. Ako primerané určil úroky vo výške 7,80 % ročne podľa úrokových mier podobného úveru v bankách.

Navrhovateľ sa s uvedeným vyhodnotením dôkazov a právnym posúdením veci nestotožnil a namietal, že k uzavretiu úverovej zmluvy došlo dňa 14.10.2008.

Poukazujúc na ustanovenia § 3 ods. 10, 11; 7a ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzavretia zmluvy a § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru navrhovateľ namietal, že v zmysle prehľadu maximálnej výšky odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 1. štvrtrok 2009 (pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavreté od 16.08.2008 do 15.11.2008) podľa nariadenia č. 238/2008 Z. z. zverejneného na internetovej stránke Ministerstva financií SR maximálna výška odplaty pre spotrebiteľské úvery vo výške do 1.500,- Eur pre zmluvnú splatnosť od 1 do 5 rokov predstavovala 98,44 %. S poukazom na celkové náklady spotrebiteľa dohodnuté v ÚZ na sumu 171,68 Eur je možné dospieť k výške úroku z úveru na celé dohodnuté obdobie úverového vzťahu, t. j. celkové náklady spotrebiteľa/výška úveru x 100; 171,68 Eur/314,68 Eur x 100 = 54,55 %, čo je takmer o polovicu menej, ako si navrhovateľ mohol uplatňovať. Porovnaním maximálne prípustnej výšky odplaty pre daný úverový vzťah 98,44 % a výšky odplaty dohodnutej medzi účastníkmi 54,55 % je nesporné, že navrhovateľ si v tomto konaní uplatnil voči odporkyni uvedený úrok z úveru dôvodne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Navrhovateľ uznáva, že daná úroková miera je vyššia, ako úroková miera pri podobných úveroch poskytovaných bankami v čase uzavretia úverovej zmluvy (október 2008), ale vzhľadom na súlad výšky úroku z úveru podľa úverovej zmluvy s maximálnou možnou výškou úroku z úveru v zmysle uvedených právnych predpisov, ako aj s prihliadnutím na spôsob a mieru zabezpečenia záväzku odporkyne, na objem poskytnutých prostriedkov a na to, že banky poskytovali úvery zdĺhavejšie, na vyššie riziko, ktoré na seba navrhovateľ preberá, vzhľadom na to, že ide o klientov, ktorí by úvery od banky pravdepodobne nedostali, resp. nedostali tak rýchlo a jednoducho, možno považovať dohodnutú výšku úroku z úveru za primeranú. Toto dojednanie je platné, na základe čoho vznikol navrhovateľovi nárok na zaplatenie uplatneného úroku z úveru v celom rozsahu. Ak súd prvého stupňa považoval dohodnutú výšku úroku z úveru za dôvodnú len sčasti, a to vo výške úrokovej miery za poskytovanie úverov bankami v danom období, t. j. 7,80 % ročne, pričom dohodu o výške úrokov nad túto hodnotu považoval za neplatnú, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Ak existuje taká právna úprava, ktorá ustanovuje, aká výška odplaty (t. j. úroku) je maximálne prípustná, nemôže byť zároveň súdom stanovená ako v rozpore s dobrými mravmi. Ak by sa odvolací súd aj napriek argumentom navrhovateľa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa ohľadom uplatnenej výšky úroku z úveru, navrhovateľ poukazuje na to, že odporkyňa nenamietala ani výšku dohodnutých úrokov podľa § 3 ods. 11 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Súd prvého stupňa konal nad rámec zákonných medzí, ak aj napriek tomu, že odporkyňa sa neplatnosti zmluvy v časti o zaplatenie úrokov nedovolala, posúdil dohodnutú výšku úrokov z úveru za rozpornú s dobrými mravmi. Súd prvého stupňa dospel k nesprávnej výške sumy bezdôvodného obohatenia priznanej navrhovateľovi.

Na základe uvedeného navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu navrhovateľa vyhovie v celom rozsahu.

Navrhovateľ si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania celkom vo výške 29,57 Eur.

Odporkyňa ani vedľajší účastník sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich mu z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 17.06.2015 a zistil, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými.

K odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd na doplnenie konštatuje:

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení zák. č. 568/2007 Z. z., je veriteľom fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení zák. č. 568/2007 Z. z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení zák. č. 568/2007 Z. z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1."

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení zák. č. 568/25007 Z. z., pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Odvolací súd zo spisu zistil, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 17.07.2013, doručeným súdu prvého stupňa dňa 24.07.2013 domáhal vydania platobného rozkazu voči odporkyňi na zaplatenie sumy 115,92 Eur s kapitalizovaným denným úrokom z omeškania od zosplatenia do podania návrhu vo výške 22,23 Eur, úroku z omeškania vo výške 0,025 % denne zo sumy 115,92 Eur od 18.07.2013 do zaplatenia, súdneho poplatku vo výške 16,50 Eur a trov právneho zastúpenia vo výške 58,258 Eur, titulom úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 14.10.2008.

Navrhovateľ návrh odôvodnil tým, že odporkyňi poskytol úver vo výške 314,68 Eur, ktorý sa odporkyňa zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 13,51 Eur, počet splátok 36.

Odporkyňa bola v omeškaní s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v splátkovom kalendári troviacom prílohu návrhu na začatie konania.

V zmysle Hlavy ÚP s názvom Ukončenie zmluvy o poskytnutí úveru bol odporca navrhovateľ vyzvaný listom zo dňa 26.05.2011 k splateniu celého zostatku úveru vo výške 115,92 Eur v lehote 15 dní od odoslania výzvy.

Z Úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 14.10.2008 vyplýva, že navrhovateľ poskytol odporkyni úver vo výške 9.480,- Sk/314,68 Eur s mesačnou splátkou 407,- Sk/13,51 Eur, počet splátok 36, ročná úroková sadzba 30,14 %, RPMN 35,2 %, priemerná hodnota RPMN 61,36 %, celkové náklady spotrebiteľa 5.172- Sk/171,68 Eur, dátum prvej splátky 14.11.2008, úhrada nasledujúcich splátok vždy do 20. dňa v kalendárnom mesiaci.

Tak ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa dôvodiac, že úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi konania v spotrebiteľskom úvere uzavretom dňa 14.10.2008 viac ako 4-násobne, teda podstatne, prevyšuje obvyklú úrokovú mieru. Preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Poskytnutý úver je preto bezúročný. Za situácie, keď navrhovateľ poskytol odporkyni úver vo výške 314,68 Eur, z ktorého odporkyňa už zaplatila sumu 370,44 Eur, odporkyňa už poskytnutý úver ku dňu podania návrhu zaplatila.

Odvolačný súd konštatuje, že súd záver súdu prvého stupňa je správny.

Pod právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Úrok vo výške rovnajúcej sa viac ako 4-násobku úroku, ktorý za obdobné úvery požadovali banky, je možné nepochybné považovať za úrok podstatne prevyšujúcu odplatu obvykle požadovanú bankami.

Súd prvého stupňa preto správne postupoval, pokiaľ úrok vo výške 30,14 % ročne požadovaný navrhovateľom pri úroku, ktorý v rozhodnom čase požadovali banky vo výške 7,80 % ročne považoval v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka za neplatný pre rozpor s dobrými mravmi.

Takúto výšku úroku nemožno považovať za nerozpornú s dobrými mravmi a za súladnú so zákonom ani pri úvere zo strany nebankového subjektu. Vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako štvornásobne proti priemeru bánk.

V konkrétnom prípade, dohodnutý úrok, ktorý viac ako 4-násobne prekračuje úrokovú mieru dohodnutú pri úveroch, ktoré poskytovali banky, nie je akceptovateľný.

K odvolacej námietke navrhovateľa týkajúcej sa neposúdenia predmetnej veci podľa ustanovení §§ 3 ods. 10, 11; 7a ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzavretia zmluvy a § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z. z., odvolací súd konštatuje:

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namietal, že porovnaním maximálne prípustnej výšky odplaty pre daný úverový vzťah v zmysle prehľadu - Maximálna výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru vypočítaná zo súhrnných údajov o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2008 podľa Nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 98,44 % a výšky odplaty dohodnutej medzi účastníkmi je 54,55 %, je nesporné, že navrhovateľ si v tomto konaní uplatnil voči odporkyni uvedený úrok z úveru dôvodne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi, odvolací súd konštatuje, že takýto názor navrhovateľa nie je správny.

Zákon č. 258/2001 Z. z. stanovuje pojem RPMN a aj spôsob jeho výpočtu.

Nariadenie vlády SR č. 238/2008 Z. z., na ktoré poukazuje navrhovateľ, používa pojem odplata. Tento pojem však bližšie nedefinuje. Určuje len maximálnu výšku, ktorú by odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nemala presiahnuť.

Navrhovateľ nerozlišuje inštitút úrokovej sadzby, t. j. úroky za poskytnutý úver a inštitút ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN).

Zákonodarca stanovil administratívny strop na RPMN, nie na úroky. RPMN zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Ide o celkové náklady na úver.

Nariadenie vlády č. 238/2008 Z. z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, avšak nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu.

Úrok vo výške 30,14 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, dôsledkom čoho je uzatvorená zmluva o úvere podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

Aj keď Občiansky zákonník neobsahuje legálnu definíciu pojmu dobré mravy, právna teória a ustálená súdna prax pod pojmom dobré mravy rozumie pravidlá morálneho charakteru, všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie, pričom tieto pravidlá ako súhrn určitých etických a kultúrnych noriem v spoločnosti sú všeobecne uznávané.

Dojednanie úrokov zo spotrebiteľského úveru vo výške 30,14 % ročne, ktorá miera viac ako štyrikrát prevyšuje priemernú mieru úrokov obdobných spotrebiteľských úverov, poskytnutých v danom čase (7,80 %), porušuje všeobecne rešpektované pravidlá morálneho charakteru, teda je v rozpore s dobrými mravmi. Keďže dojednanie úrokov z úveru je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, neplatnosť tohto dojednania pre rozpor s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť celej úverovej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

Pretože je úverová zmluva neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, má navrhovateľ nárok len na vrátenie plnenia, ktoré odporkyňa podľa tejto neplatnej zmluvy poskytla.

Odporkyňa získala finančné prostriedky v sume 314,68 Eur na základe neplatnej zmluvy o úvere, a preto sa na jej strane jedná o bezdôvodné obohatenie, získané plnením z neplatného právneho úkonu, ktoré má vydať navrhovateľovi, na úkor ktorého bezdôvodné obohatenie získala.

Zo spisu nepochybne vyplýva a nenamietal to žiadny z účastníkov konania, že odporkyňa zaplatila ku dňu podania návrhu na začatie konania navrhovateľovi sumu 373,76 Eur. Odporkyňa teda zaplatila viac, než jej poskytol navrhovateľ.

Preto súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ návrh navrhovateľa zamietol.

K odvolacej námietke navrhovateľa, že odporkyňa sa neplatnosti zmluvy v časti o zaplatenie úrokov nedovolala, odvolací súd konštatuje, že právny úkon (zmluvné dojednanie), ktorý je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, je absolútne neplatný. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prihliada súd ex offa bez ohľadu na to, či túto neplatnosť niektorý z účastníkov namieta. Takýto právny úkon je absolútne neplatný od počiatku, nevyvoláva žiadne právne účinky, a teda na jeho základe nemožno priznať plnenie.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že navrhovateľ neuviedol v odvolaní žiadnu takú relevantnú okolnosť, ktorá by bola spôsobilá privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku.

Preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

V odvolacom konaní neúspešný navrhovateľ, ktorý si uplatnil trovy odvolacieho konania nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo. Úspešná odporkyňa a vedľajší účastník na strane odporkyne si trovy odvolacieho konania neuplatnili. Keďže ide o návrhové konanie, odvolací súd o nich nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.